

ניתוב Pilotage

העברת אוניה בנתיבי מים מיוחדים הדורשים מיומנות מיוחדת, כמו תעלות, כניסה לנמל או שיוט בנהרות.

ניתוב, להבדיל מניווט navigation הנעשה על ידי הקברניט בים הפתוח, נעשה על ידי נתב. יש אזורים בים שמומחיות הקברניט אינה מספקת כדי שיוכל לנתב את האוניה. למשל תעלות כמו תעלת פנמה שהיא צרה ועוברות בה אוניות רבות. התעלה בנויה ממעברים ובריכות, המעברים צרים עד כדי סנטימטרים בודדים בין האוניה וגדות התעלה. גם בתעלת סואץ ובמעבר קורינטוס המצב דומה. וכך המצב גם בנהרות בהם מותר שייט.

לעיתים השימוש בנתב אינו הכרחי אך הקברניט מחליט להשתמש בשירותי נתב כדי להתגבר על מורכבות המעבר.

לפי החוק הישראלי כל אוניה שמתקרבת לשטח נמל מוכרז חייבת להשתמש בשירותי נתב. הנתבים הללו נקראים נתבים כפויים.

יש שתי אפשרויות לשירותי הנתב :

1. הנתב נשלח לנקודה שממנה צריך להשתמש בשירותיו, הוא עולה לאוניה לחדר ההגאים ומנתב את האוניה ליעדה.
2. ניתוב באמצעות גוררות - tag boats, toe boats בדחיפה או משיכה. הנתב נמצא על הגוררת והוא יכול לדחוף את האוניה או לגרור אותה בתוך השטח המצומצם של הנמל. הגוררות מביאות את הספינות למעגן ומוציאות אותן החוצה לים.

ניתוב אונית מכולות בתעלת פנמה

מעמדו של הנתב

הנתב, בין אם הוא עולה על האוניה ובין אם הוא נמצא על הגוררת, יועץ ומנחה את הקברניט ויכול לתת הוראות להגאים איך לכוון את האוניה. הקברניט אינו מחוייב לקבל את הנחיות הנתב אך ברוב המקרים הוא מעדיף לקבל אותן.

אם נגרם נזק לאוניה או לצד נוסף, על פי פקודת הנמלים האחריות המוטלת על הנתב או שולחו מוחלטת, אך לאור פסקי הדין האחרונים, אם מתרחשת תאונה בזמן הניתוב- האחריות לנזק שנגרם לספינה או לצד אחר אינה באחריותו המוחלטת של הנתב או שולחו אלא נבחנת על פי דיני הנזיקין.

